

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

Pentru cei de acasă!

— APPEL. —

În clipele acestea, când de pretutindeni vin vești amenințătoare și, nu putem rămânea nici unui nepăsători, ci trebuie cu toții să ne facem datoria: cei duși în fața vrăjmașului, cu armele în mână, cei rămași acasă, muncind și veghind. Căci războiul e nenorocire căzută asupra tuturor deopotrivă, fără deosebire de puteri și avere și fără deosebire de neam și lege. Ne adresăm cu cea mai profundă încredere obștei românești din aceste țări și suntem convinși, că ne va asculta cuvântul, căci neamul nostru poate mai mult decât oricare altul simte bichul năpastei zilelor de astăzi.

La granița de sud a monarhiei bubuie tunul și curge sângele, iar la miez-noapte mâne-poi-mâne se va întâmpla tot așa. Și poate peste câteva zile, dacă nu ciasuri, se va începe munca mașinilor de omor și la Prut și la Marea Neagră. De pretutindeni nenorocire și lacrimi asupra noastră și asupra neamurilor înrătite cu noi în năcazuri.

Să tacă în clipele acestea toate patimile. Să nu grăiască în noi, decât ideile evanghelice, de a ajuta pe cei în primejdie și de a alina durerile celor ce suferă. Să ne gândim, că cei cari se trudesesc și se zbat în chinuri pe câmpurile de război sunt os din osul nostru și sânge din sângele nostru, sunt frații și copiii noștri, cari mulți și-au lăsat acasă familiile grele și năcălitate, și au alergat sub steag la glasul Domnitorului să-și verse cu devotament sângele pentru tron și cinstea împărăției. Și să ne aducem aminte că în vreme ce trupul lor e sfâșiat de plumbi și șrapnelce, cei de acasă ai lor adeseori n'au nici o bucațică, ca să-și potolească foamea.

Să tacă deci patimile. În împrejurările acestea, atât ca oameni, cât și ca Români, avem datoria de a da mână de ajutor la ușurarea suferințelor. Facem un apel către întreaga obște românească din monarhie, să contribuie cu munca și obolul său spre acest scop umanitar și românesc. Rugăm pe toți, să contribuie cu o sună, cât de mică măcar, la ajutorarea familiilor celor duși la război, și rugăm de asemenea doamnele române să intre cu toatele în serviciul „Crucii roșii”, a cărei menire superioară trebuie, să trezească în toate sufletele cel mai înălțător spirit de jertfă. Să se alcătuiască pretutindeni, înainte de toate din sânul reuniunilor de femei, comitete locale, pentru ajutorarea familiilor năcălitate, și pentru îngrijirea răniților. În Arad sarcina aceasta nobilă și-a luat-o asupra sa „Reuniunea femeilor române”, dela care o coală de colectă se aială și la redacția acestui ziar. Rugăm publicul nostru să dea acestor colecte tot sprijinul posibil. Să nu uităm, că vrednicia unui popor stă în nobleta sentimentelor și idelilor ce-i călăuzesc acțiunile.

„ROMÂNUL”.

Ostașul român.

Beiuș 4 August 1914.

(c. p.) Mobilizarea cu toate surprinderile și greutatea ei, la noi s'a înfăptuit în cea mai bună ordine.

Oamenii noștri, chemați sub drapel, alergară la cea dintâi veste; mii și mii de bărbați în floarea vieții grăbiră de prin văile și de prin deschizăturile munților bihoreni spre Oradea-mare. Iar de aci, împărțiți după felul de slujbă, plecară mai departe, acolo unde vor avea, ca până la cea din urmă resuflare, să apere tronul ale cărui trepte, câteva, se razimă și pe țăria brațelor noastre în pace și în război.

Un învălmășag de strigăte și chiote se desprinsese de prin luncile apelor; și fluviul de oameni, ce curgea mereu și creștea mare, porni spre Siliștele Orăzii și de acolo mai departe până ce se perdu în șesul Ungariei.

Nu mai cei pripășiți întru agonisirea pănei prin America și cei legați de patul marilor dureri trupesti, — foarte puțini la număr, — n'au putut să plece la vreme, când i-a chemat porunca preainaltă. Ceilalți, vre-o 20—30 de mii de Români din cele trei cercuri de pe valea dintre Beiuș și Oradea toți plecară, în toată rânduiala până la unul.

Cu vechia și nestrămutata lui alipire și credință către împăratul, el pleacă și ceea ce îl îndușează, nu i frica de moarte ori asprimea războiului, ci mai mult fireasca îngrijorare pentru cei 4—5 dolofani de prunci, fiindcă bucăcioarele sunt încă pe câmp și o căpiță rămase neisprăvită...

Și cum așa cu ochii scâlțați în lacrimă, ce în clipe rari și mari singure sunt în măsură să exprime ceea ce se petrece în inima și în lumca gândurilor tale, privim la acești martiri ai păinii, de ieri; și martirii de mâne ai datoriei către pământul țării: îmi vineau în minte cuvintele poetului *Vlahuță*, pe cari le pun aci ca în aceste zile mai mult ca și oricând să le învețe pe dinafară fiecare din noi: „*Podoaba cea mai aleasă și mai mândră între podoabele țării este poporul românesc*. În sufletu-i larg, nespuse de duios, lămurit în focul atâtor suferinți, am găsit izvorul curat al frumoaselor lui cântece și înțelesul istoric al trăinicieii și stăruinții noastre pe acest pământ. În marea lui putere *de muncă, de luptă și de răbdare*, în mintea lui trează și în inima lui caldă, am găsit sprijinul speranțelor noastre și deslegarea înaltei chemări a neamului nostru.

Îl urmăresc cu gândul de-alungul veacurilor, îl văd cu pieptul desvălit în zloată și în bătălii, muncind ca să plătească dările țării, luptând ca să-și apere pământul, căzând și ridicându-se iar, murind în șes și renăscând în munți, pururea tânăr, pururea mândru cu toate nevoile ce au dat să-l răpue, — și mă întreb: ce popor a avut pe lume o soartă mai aprigă și mai zbuciumată, ce neam de oameni a stat mai viteaz și mai întreg în fața atâtor dureri.

Astăzi, când — precum zice înțeleptul cronicar — *umblăm cu zilele în mână* — când suntem mai buni, când părăsind micile patimi în una și aceeași conglăsură ne ridicăm la înălțimea rostului nostru istoric, astăzi — zic — am ținut să reproduc aceste cuvinte sfinte și atât de adevărate între cele adevărate ce s'au scris vreodată despre poporul românesc, ca încălziti și înălțați sufletește, să putem pricepe, asculta și primi cu mai mare desfătare de inimă și alte cuvinte nu de mai mică țărie atât ce privește gândirea cât și învestmântarea românească a aceluia.

Este cuvântul arhieresc al Il. Sale d. episcop Dr. Demetriu Radu al Orăzii-mari. În aceste zile grele Il. Sa petrece în mijlocul poporului dela țară. Eșit-a spre întimpinarea celor ce pleacă la oaste, având cuvinte de îmbărbătare pentru cei ce se duc și cuvinte de mângăiere și întindere de mână pentru familiile rămase în urma lor.

Dar peste toate aceste mișcări sufletesti de cari stăpânit este sufletul poporului românesc din Ungaria, se înalță cuvântul arhieresc al Il. Sale îndreptat către clerul și poporul credincios din eparhia de Dzeu păzită a Orăzii-mari.

Acest cuvânt de mărime biblică și de avânt profetic în aceeași vreme cuprinde tot ceea ce stăpânește sufletul neamului nostru în aceste involburate și istorice zile.

În această pastorală Il. Sa aducând spre știrea tuturor Manifestul de război și în deosebi Manifestul M. Sale către popoarele monarhiei între altele zice:

Ne închinăm, Venerați Frați și Iubit Popor credincios, cu cea mai profundă venerație înaintea Înaltului nostru Împărat și Rege Apostolic, acuma când cu ochii minții noastre îl vedem stând ca grăitor către popoarele Sale într'un moment din cele mai însemnate ale lungii și glorioasei Sale domnii.

Puternicului Său cuvânt, atât de frumos prin forța impunătoare a expresiunii, atât de înălțător prin adâncimea înțelepciunii și atât de pătrunzător prin toate însușirile sale, noi cu deplină însulțire îi deschidem ale noastre inimi.

Primitim cu toată căldura inimelor noastre acest mare cuvânt, pentru că prin el adevărul și dreptatea se împărtășește nouă supușilor săi. Și facem aceea nu numai mișcați și împinși de datorințele noastre de supuși loiali, ci și pentru că nespusa noastră durere cunoscând nemijlocitul îndemn la pornirea acestui cuvânt majestatic, la întreprinderea acestui pas istoric, avem să ne împlinim totodată marea faptă de evlavie și de recunoștință către fericita memorie a Arhiducelui moștenitor Francisc Ferdinand, a cărui pomenire pe veacuri și pe veacuri pururea viuă va rămânea întru inimile noastre, cari atât de mult l'au iubit, și pe cari și el a le iubi s'a învrednicit.

Apostolicescul nostru Rege spune, că are încredere întru popoarele Sale: al nostru răspuns altul, nu este și nici nu poate fi altul, decât acela, că și noi avem, desăvârșită încredere întru El. Gata suntem, gata suntem, cu sângele și cu avutul nostru împrejurul tronului Său. Dela ai noștri părinți ca moștenire am primit această credință, și cu ajutorul Domnului întreagă, nestirbită și întărită o vom lăsa-o spre mai departe moștenire urmașilor noștri.

Printre datorințele izvoritoare din această credință către Înaltul Tron și către scumpa noastră Patrie, împodobită cu strălucirile Coroanei Sf. Ștefan, cea dintâi leagă sufletul oștenilor, adică al tuturor bărbaților ținuti într'un chip sau altul la serviciul militar, ca îndată după chemare să alerge cu grabire sub arme și apoi, orânduți sub drapel, viața însăși să și-o dea cu vitejie pentru biruința aceluia.

Nici lacrimile, altfel frecvști ale iubiților lor, nici lipsurile încă și mai tare grămădite pe urma depărtării împrejurul vetrelor părăsite, nici apa, nici focul, nici frigul, nici foamea, nici setea, nici nimica

nu are să-i împiedece pe ei dela apărarea pământului, în care se odihnesc scumpele oase ale părinților lor.

Războinicile însușiri hărăzite dela părinți, strălucitele pilduri, veacuri de-a rândul grămădite prin toate luptele cele mari ale împărăției, scurt, acea virtute română renăscută pe care așa de tare a știut-o admira un mare împărat: acolo sunt toate spre a trezi și susținea în piepturile oștenilor noștri năfrânatul curaj, prin care ei vor zdrobi și zdrobi, pe urmă chiar și pentru aceea, că în războiul de acum vitejii noștri leclori sunt chemați să împartă războiul pentru sângele mișelește vărsat de acei vrăjmași, cari n-au ținut în socotință a cincia din cele zece porunci ale Atotputernicului Dumnezeu!

Iar între datorităle celor ce rămân acasă mai de căpetenie este aceea ca toți să păzească cu scumpătate ordinea publică, ferindu-se de ori ce ar putea vătămă supunerea datorită autorităților constituite, sau ar putea cauza știrbire în cinstea, în drepturile și în averea cetățenilor.

În al doilea loc datorită avem, ca după putință să grăbim a sări întru ajutorul celor lipsiți al căror număr, mai ales în acest an așa de puțin roditor deja și acum este mare, și care, lungindu-se războiul, va crește tot mai tare. Dragostea creștinească poruncită nouă de Dumnezeu totdeauna, dar mai cu seamă în vremuri așa de grele, cum sunt ale războiului, ne silește să alergăm încât numai se poate cu mâna plină întru alinarea suferințelor deaproapelui nostru, întru mângâierea cu lapta și întru sprijinirea celora ce au rămas în lacrimi și suspine după depărtarea la oaste a iubiților lor.

Aceste toate luându-le în seamă și întru dreaptă socotință, am aflat în Domnul de bine a dispune, precum și dispunem următoarele:

1. La lineă tuturor S. Liturghii, pe tot timpul războiului, după rugăciunea amvonului se va cânta troparul „Măntuiește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta, biruință împăratului și Regelui nostru Apostolic asupra contrariilor dăruite-i și cu crucea ta păzește pe poporul tău”.

2. Frații preoți și învățătorii dela școlăle noastre la toată ocazia și în tot chipul se vor strădui să îndemne pe iubitul nostru popor credincios la pace, la liniște, la ordine, la ascultare de autoritățile constituite, adică la împlinirea tuturor datorințelor lor cetățenești, sociale și creștinești. Păzitori și luminători cum sunt și ei ai ordinii publice, Frații preoți și învățătorii, ca totdeauna, dar mai ales în zile așa de grele, vor da cu promptitudine mână de ajutor organelor administrative purcedând în deplină conglăsură cu ele întru păzirea ordinii publice, întru prevenirea și împiedicarea ori cărei încercări, ce ar fi de la amăgirea și seducerea poporului său la provocarea de turburări, menite a vătămă aceea pace și ordine publică.

3. Frații protopopi și conducători ai oficiilor protopopești ca veghetori nemijlociți peste fețele și toate ale noastre cele bisericesti, vor fi cu osebă luare aminte la ducerea întru îndeplinire a tuturor celor dispuse mai sus, și în deosebi la cele ce se referesc la păzirea ordinii publice, având în caz contrar, care să nu fie, a Ne face îndată arătare sub a lor personală răspundere.

4. Frații preoți vor da citire acestui Circular sub decursul S. Liturghii în cea mai deaproape zi de Duminecă sau sărbătoare în toate bisericile noastre parohiale și filiale.

Dar peste toate cele înșirate și dispuse mai sus, noi mai vărtos să ridicăm, Venerați Frați și Iubit Popor credincios, ochii noștri către Cer, dela Domnul Dumnezeu nostru dar, milă și ajutor cerșind peste iubita noastră patrie și peste noi toți, și întru toată umilința rugându-ne așa: „Pomeneste Doamne binecredinciosul și iubitorul de Christos împăratul și Regele nostru Apostolic, Francisc Iosif I, pe care l'ai îndreptățit să stăpânească pe pământ: cu arma adevărului, cu arma buneii volinte încumenează-i pe ei, umbrește deasupra capului său în ziua de război întărește brațul lui, înaltă dreapta lui, întărește împărăția lui supune-i lui toate neamurile barbare, cari voiesc războaie, dăruiește lui adâncă și statornică pace, gărește în inima lui cele bune pentru Biserica ta și pentru tot poporul tău, că întru liniștea lor lină și neturburată viață să petrecem întru toată creștinătatea și curăția!” Binecuvântarea Domnului peste voi cu darul și cu îndurările iubirei sale de oameni, totdeauna acum și pururea și în veci vecilor Amin.

Dat din Curțile Reședinței Noastre episcopiești din Beiuș la 28 Iulie 1914 st. n.

Episcop Demetriu Radu.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzilor-Mari, Ienopolei și al Hălmeagului, precum și al părilor adnaxate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

Iubiților creștini și fii suflatești!

Pe când veți primi aceasta scrisoare pastorală, carea — din cauza absenței noastre dela reședință — vi-o trimiț numai acum, voi veți fi aflat, că iubita noastră patrie comună Ungaria și cu ea toți cetățenii din monarhia Austro-Ungară, am ajuns în stare excepțională, din care motiv Maiestatea Sa glorioasă nostru împărat și Rege Apostolic Francisc Iosif I, cu autografa din Ischl, dela 28 Iulie a. c. s'a aflat îndemnat a adresa supușilor Săi un manifest.

(P. S. Sa citează întreg manifestul, apoi urmează):

Iubiților creștini și fii suflatești!

Am crezut de datorința mea să vă pun în vedere acest manifest nu numai pentru eternizarea lui în istoria bisericii noastre, dar deosebit cu scopul, ca voi cei de acum și cei ce vor urma după noi să înțeleagă și să știe, că Maiestatea Sa glorioasă și preabunul nostru monarh numat foarte cu greu s'a hotărât pentru asemenea pas de războire și dacă totuși s'a hotărât, a făcut-o pentru aceea, pentrucă între împrejurările date, cinstea Lui, a tronului, binele și fericirea patriei și a cetățenilor ei, și însăși demnitățile de mare putere a monarhiei, nu-l putea dispensa dela ridicarea armelor împotriva dușmanilor fără de lege.

Când însă preabunul nostru monarh se adresează către toți supușii de sub glorioșul Său sceptru, este datorința noastră să ne dăm seamă înainte de toate, că între acestea popoare, la a căror credință apelează Maiestatea Sa, suntem și noi Românii din întreaga monarhie, iar așa stând lucrul, este datorința noastră sfântă: să ne dăm seamă și de aceea că, între virtuțile moștenite de noi din moși-strămoși, a strălucit ca soarele între celelalte corpuri cerești cea virtute străbună a noastră, care o numim credință neclătită către tron și iubirea de patrie, dela împlinirea cărei datorințe cetățenești, fiii neamului și ai bisericii noastre românești, nu numai nu s'au dat nici când îndărât, ci din contră au dat totdeauna cu dragoste și bunăvoință toată jertfa de bani și de sânge când li s'a cerut și în măsura ce li s'a cerut.

Tocmai de aceea, acum când credința noastră către tron și alipirea de patrie are să cadă în cumpănă deosebită, eu am nu numai credința, ci și convingerea firmă, că voi, iubiții mei fii suflatești, veți fi la locul vostru, veți urma cu mândrie pe urmele străbunilor voștri întru împlinirea acestei datorințe cetățenești și cu atât mai vărtos, cu cât noi și neamul nostru nici când n'am perdut din vedere tapta lui Brutus, a tânărilor roman de odinioară, care plecându-și fața la pământul, pe care s'a născut, l-a sărutat zicând, că „pământul este mama lui”; în consecință ne știm da seama și acum ca și în tot trecutul nostru îndepărtat de faptul, că locul, pe care ne-am născut și unde am crescut și trăim și noi, este patria noastră adevărată, el este mama noastră a tuturor neamurilor, cu cari ne-am trezit vietuind în societate pe acest pământ.

Și când acum ca și în trecut, ne știm precum și trebuie să ne știm da seama de acest adevăr, trebuie să ne mai dăm seama deosebit și de faptul, că nici când n'a fost pentru noi Românii atât de priincios momentul pentru manifestarea iubirei deaproapelui și astfel pentru încheierea și întărirea adevăratelor legături de pritenie și consimțire cu cetățenii noștri, decât ce este în momentul de acum, ca întru apărarea tronului și a patriei să fim una în cugete și în simțiri, una în vorbe și în fapte cu toate neamurile de sub coroana Sfântului Ștefan.

Sunt grele zilele, prin cari trecem, dar tocmai aceasta mă îndeamnă să mă adresez vouă, iubit cler și popor, sfătuindu-vă cu dragoste și iubire părintească pe toți fără osebire, ca conștiința de greutatea situației și însuleștiți de pilda bană și vrednică de laudă a strămoșilor noștri, să stați acum, mai mult ca ori și când, neclintit în credința și alipirea către patrie și Tron și să dați fără șovăire, tot ce vi se cere de către înalta ocărnuire a statului pentru izbândă armelor monarhiei noastre în contra vrășmașului văzut și nevăzut.

Vă sfătuiesc totodată, să fiți tari în nădejdea binelui și să nu vă lăsați ispițiți de greutatea vremii, nici de vorbele dulci ale sfătuitorilor vicleni și înșelători, ci să aveți deplină încredere în guvernul Maiestății Sale și să vă îndrăziți tot mai tare credința în Dumnezeu și în dreptatea cauzei, pe care trebuie să o apărăm cu toată ființa noastră.

Vă sfătuiesc deosebi ca, în convenirile voastre publice și private să vă păziți cumpătul în vorbe și în fapte; să vă feriți de birturi și de toate locurile, cari, au puterea de a înfierbânta inima, de a întuneca judecata sănătoasă a minții și astfel de a împinge omul în păcate; să vă feriți și de ceartă și gâlceavă între voi, ori cu cel de altă limbă și credință.

Să dispară deci din inimile și cugetele tuturor ori ce ură și poftă de răsunare, ci conduși de duhul sfintei evanghelii, să iertați cu dragoste creștinească toată nemulțămirea, ce ați crede că va făcut de aproapele vostru în vremea de pace. Și aceasta să o faceți cu atât mai vărtos, cu cât în fața vrășmașului comun, nu putem sta divizați nici după limbă și credință și nici după naționalitatea etnică, ci trebuie să fim una în cugete și în simțiri cu toți cetățenii iubitei noastre patrii. În urmare vă sfătuiesc cu toată căldura dragostei mele părintești și cu toată puterea cuvântului meu arhieresc, să nu perdeți din vedere că ori care ar fi sfârșitul războiului de acum, noi tot aici avem să rămânem și să trăim în societate creștinească cu celelalte neamuri, deci să ne cugetăm și la aceea, că precum ne va fi finuta de acum, așa ne va fi și dreptul la ocrotirea și sprijinirea noastră și a instituțiilor noastre din partea guvernului țării, deci trebuie să ne dăm bine seama, că este în interesul bineprinceput al nostru și al neamului nostru peste tot, să fim cu bune sentimente către toți cetățenii și să dați ascultare necondiționată tuturor factorilor și mai marilor chemați a conduce trebile în stat în a susținea buna rânduială în țară.

Și acum, când o parte însemnată a fiilor voștri — întocmai ca și fiii celorlalți cetățeni stau sub armă, imi împlinesc datorința de arhieru și părinte făcându-vă băgători de seamă la faptul, că învățătorii nu luptă numai pentru sine și ai săi, ci luptă pentru noi toți, ei luptă pentru cinstea și dreptatea sfântă a patriei noastre iubite și astfel pentru pacea și binele nostru al tuturor.

Tocmai de aceea, nu numai vă sfătuiesc părintește, ci vă și rog pe toți și cu toată puterea cuvântului arhieresc, ca, pe cei rămași acasă pe urma celor duși la arme să-i mângâiați și îmbărbătați, iar pe cei lipsiți să-i ajutați după putință, dar cu toată bunăvoința, ca să nu sufere lipsă în ale traiului și astfel să le faceți suportabile zilele lipsirii de acasă a fiilor și respective a părinților și soților lor.

Deosebi așteptăm dela iubita noastră preotimă și învățătorime și dela întreaga inteligență clericală și mireană, să lumineze poporul în senzul acestui cuvânt al nostru ferindu-i pe toți de orice transgresiuni, cari între împrejurările date pot pricinui multă gâlceavă și supărare, pentrucă din scânteia mică se aprinde focul.

Avizăm și îndatorăm apoi onorata și iubita noastră preotimă parohială ca în toate Duminecile și sărbătorile din cursul războiului cumosecut, înainte de rugăciunea amvonului să cetească

cu ingenunchia următor:

„Stăpâne I dea tuturor m sunt pe mare de după a Ta cuprinsă de m cu umilință și dâncul sufletu înălțimea tron tă și iubire pă ajunsă în răs-

„Tu Doamne anii, susține și prealuminatul nostru apostol-

„Tu Doamne toate popoare natului și glori te Doamne de turor neamur datorinței lor rintese, au lă și surorile, au cat cu veselie lor câștigate

„Doamne viața, întărește stre și dă bir și viguroși să la vetrele lor

„Doamne săracilor și a nătate părinte ziuă și noapte frații lor în de cu darul milo întâri în năde depărtați ai le

„Doamne terii Tale și acest război bun, spre glori pânirei atotp rat și rege al dăruind nouă liniștea trebu cu toții, ca aș cele bune și veselie preas Fiului și al s-

Iar sub c punem a se mici „Mântui-

Sunt depl fi ascultat și purtarea voa dovedi și voi care în toate ordine, și de triei.

În aceste vintele apost Domnului n Dumnezeu T să fie cu voi

Arad, la 7

Al v

Réte
BUDA

Aranjame
steaguri
nului și a

cu ingenunchiare rugăciunea ocazională în textul următor:

„Stăpâne Doamne Dumnezeu nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare departe, care toate le ocârmuiești de după a Ta înaltă înțelepciune și dreptate necuprinsă de mîntea omenească, la Tine cădem cu umilință și Tie ne rugăm cu osârdie dintru a dăncul sufletului nostru: privește Doamne din înălțimea tronului Dumnezeului Tale cu blîndețată și iubire părintească asupra monarhiei noastre, ajunsă în răsboire fără vina ei.

„Tu Doamne al idurării, înmulțește zilele și anii, susține și întărește scumpa sănătate a atotpreluminatului și gloriosului împărat și Rege al nostru apostolic Francisc Iosif I-ul.

„Tu Doamne al dreptății, adăți aminte de toate popoarele supuse sceptrului atotpreluminatului și gloriosului nostru monarh; aduți aminte Doamne de iiii neamului nostru și de fiii tuturor neamurilor monarhiei, cari în conștiința datorinței lor cetățenești au lăsat căminul părintesc, au lăsat soția și pruncii, părinții, frații și surorile, au lăsat deci toate ale lor și au plecat cu veselie la oaste întru apărarea drepturilor câștigate ale tronului și a patriei noastre.

„Doamne al puterilor păzește sănătatea și viața, întărește brațul ostașilor monarhiei noastre și dă biruință armelor lor, ca astfel întreg și viguroși să se întoarcă cu bucurie și veselie la vetrele lor, arborând steagul biruinței.

„Doamne Dumnezeu mîngăierii și părintele sâracilor și a celor neputincioși, privește cu bunăntate părintească și asupra celor de acasă, cart ziua și noaptea se cugetă la soții, părinții, fiii și frații lor îndepărtați, mîngăie-i Doamne pe toți cu darul milostivirii Tale și-i învrednicește a se întări în nădejdea revederii sănătoase cu cei îndepărtați ai lor.

„Doamne Dumnezeu nostru înaltă cornul puterilor Tale și fă cu milostivire părintească, ca acest război să ajungă cât mai curând la sfârșit bun, spre gloria monarhiei și spre întărirea stăpînirii atotpreluminatului și gloriosului împărat și rege al nostru apostolic Francisc Iosif I-ul, dăruind nouă și tuturor popoarelor monarhiei liniștea trebuincioasă, pace și bună înțelegere cu toții, ca așa neîmpiedecați să sporim în toate cele bune și folositoare mărind cu bucurie și veselie preasfânt numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin”.

Iar sub decursul împărțirii anaferei dispunem a se cânta tropariul dela sfîntirea apelor mici „Mîntuiește Doamne etc.”

Sunt deplin convinși, că acest glas al meu va fi ascultat și împlinit de cătră voi toți și prin purtarea voastră creștinească și patriotică veți dovedi și voi numele cel bun al neamului nostru, care în toate veacurile s'a dovedit de popor de ordine, și de razăm neclătit al tronului și al patriei.

În aceasta bună credință încheiu acum cu cuvintele apostolului neamurilor și vă zic: „Darul Domnului nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțirea sfîntului Duh să fie cu voi cu toți”. Amin.

Arad, la 22 Iulie (4 August) 1914.

Al vostru tuturor de binevoitor

Ioan I. Papp, m. p.
episcopul Aradului.

Reichstagul german.

Pe ziua de 4 August a fost convocat Reichstagul imperiului german, în sala cea albă a palatului imperial. Împăratul a deschis marea adunare cu următorul mesagiu:

Domnilor,

Am chemat în jurul meu în clipele acestea grele reprezentanții poporului german.

Aproape o jumătate de veac am rămas pe căile păcii. Nizuțele acele cari voiau să scoată răsboinică pe Germania și să-i mîșoreze situația între popoare, au pus adeseori la încercare răbdarea poporului nostru. Chiar în împrejurări provocatoare totdeauna guvernul meu cu o neobișnuită dorință de pace a căutat drumul dezvoltării factorilor economici, intelectuali și morali, considerându-și a-ceasta drept ținta sa cardinală. Ne atestează toată lumea că în decursul încercărilor și sbuciumărilor anilor din urmă, între cei dintâi ne-am strădui fără zăbavă, pentru evitarea răsboiului între marile puteri ale Europei. Se părea că cea mai mare primejdie, pe care o anunțau evenimentele balcanice, a trecut.

Acum deodată cu asasinarea prietenului Francisc Ferdinand prăpastia s'a deschis. Împăratul și regele Francisc Iosif, aliatul meu, s'a văzut constrâns să ridice arma pentru a apăra existența țărilor sale împotriva machinațiilor primejdioase ale unui stat vecin. În urmărirea intereselor sale drepte a stat în calea imperiului rusesc. Pe noi nu numai datorită de aliați ne așează pe partea Austro-Ungariei, ci totodată acea necesitate puternică ni se impune ca împotriva atacului oastei străine, pe lângă seculara comunitate de cultură între cele două state, să apărăm situația puterii noastre proprii.

Cu greu m'am decis să mobilizez armata mea împotriva unui vecin, cu care în atît de multe răsboiae am luptat alături. Cu durere sinceră am văzut destrămându-se prietenia pe care Germania atît de credincios a păstrat-o. Guvernul imperiului rusesc cedând stăruințelor unui naționalism nesățios a sărit în ajutorul unui stat, care prin cultivarea atentatelor rele a semnalat nenorocirea răsboiului.

Străduințele noastre, ca să ajungem cu republica franceză în raport de prietenie, destul de deseori au eșuat pe motiv de veche ură și vechi sperante.

Domnilor! Ceea ce mîntea și puterea omenească poate face ca pe un popor să-l înarmeze pentru momente hotărîtoare, aceasta s'a întîmplat cu ajutorul patriotic al domnilor voastre. Sentimentul de dușmănie care în Răsărit și Apus s'a cultivat de multă vreme, acum a izbucnit puternic. Situația actuală nu s'a creat din conflicte de interese trecătoare, sau din constelații diplomatice, ci e rezultatul unei voinți rele ce se exercită de mulți ani împotriva puterii și înfloririi imperiului german.

Pe noi nu dorința de cucerire ne împintenează, ci ne însulește voința inflexibilă ca să ne păstrăm acel loc pe care l'a așezat Dumnezeu pe seama noastră și a tuturor generațiilor viitoare. Din documentele cari vă sunt întinse înainte, vedeți că guvernul meu, îndeosebi însă cancelarul meu, s'a strădui până în cel din urmă moment să ocolisească momentul hotărîtor.

În apărarea la care suntem constrânsi, cu conștiința curată și cu pas sigur prindem sabia.

Mă îndrept către popoarele și semințele imperiului german, să apere cu deplină putere, prin răsboiul fratresc, umăr la umăr cu aliatul nostru, ceea ce am creat prin muncă pașnică.

După pilda strămoșilor, cu țarie și credință, cu seriozitate și cavalerism, supuși lui Dumnezeu, și cu voie de luptă față de dușman, — credem în veșnicul Atotputernic că ne va întări și va duce la bun rezultat apărarea noastră.

Către domniile voastre, domnilor, privește acum întregul popor german adunat în jurul conducătorilor și principilor lui.

Aduceți repede și solidar hotărârile domnilor voastre, aceasta o doresc din toată inima”.

Mesajul a fost adesa întrerupt de aplauze furtunoase.

Când împăratul ajunsese cu cetirea la pasajul despre Francisc Ferdinand vocea îi tremura, iar când cetii pasajele cu privire la Rusia, trecu ușor peste ele, cu un gest de dispret.

Terminând cetirea mesajului, zise liber:

„Ați cetit desigur, domnii mei, cuvintele mele rostite, de pe balcon, către popor. Zic și azi: nu cunosc partide, cunosc numai Germani. Iar acum, în semn de strânsă hotărâre, de-a fi una cu mine, în bine, în rău, în moarte și în viață (durch Dick und Dünn, durch Not und Tod), fără deosebire de partid, de clasă, și de confesiune, — somez pe șefii partidelor să păsească înainte și să facă jurământ în fața mea”.

Aplauze sguduiri sala. Șefii ieșiră din bănci, se duseră în fața tronului și împăratul strânse mîna cu fiecare din ei.

Cancelarul deschise Reichstagul. Deputații intonară imnul „Heil dir im Siegeskranz” (Slăvit să fie biruitorul).

Împăratul dete mîna cu șeful statului major și cu cancelarul, apoi, la orele 2, se retrase, în uralele tuturor.

La orele 3 și un sfert se deschise ședința. Bethmann-Hollweg rosti un discurs de mare importanță. Îl dăm aci aproape în întregime.

Discursul cancelarului.

„Zile nemaipomenite își desfășură aripile asupra Europei. De când am întemeiat, cu sabia, imperiul german, și autoritatea lui în lume, au trecut peste capetele noastre 44 de ani, și în acest timp am isbit să ocrotim pacea Europei. Prin muncă tăcută am ajuns tari și mari, stărnind individiile altora. Am răbdat și am suferit, ca, sub cuvânt că Germania răvnește răsboiul, în apus și la răsărit, să se ațete uri în contra noastră, și să se făurească pentru noi cătușe. Vântul, ce s'a sămănat, acum rodește furtuni. Noi ne-am fi dus viața în pace, și dela împărat până la cel mai tânăr soldat, lozinca noastră era: sabia noastră are să iasă din teacă numai pentru o cauză dreaptă! (Frenezie!)

Ora, când trebuie să iasă în sfârșit, a bătut, împotriva silințelor noastre cele mai bune. Rusia aruncă tăciunele asupra casei. (Furtună de aprobare). Stăm față în față cu Rusia și cu Franța”.

(Cancelarul face istoricul conflictului austro-sărb, și amintește de schimbul de telegrame între țar și împărat. Spune într'un loc:)

„Austro-Ungaria a mobilizat numai la hotarele de către Sărbia. La nord mobilizase abia două corpuri de armată, departe de granița rusească. Mobilizarea rusească era hotărâtă în fond, încă înainte de a se fi îndreptat țarul către Kaiserul nostru”...

....În urma stăruințelor noastre, Viena începuse tratative directe cu Petersburgul. Nu se terminaseră încă tratativele, când ne veni știrea, că Rusia mobilizează toată armata, va să zică și în contra noastră. (Mare mișcare. Indignare generală. Strigăte: Rușine!) Guvernul rus cunoștea îndeajuns, din notele noastre, ce va să zică pentru noi mobilizarea generală, cu toate acestea, nu ne-a avizat despre mobilizare,

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odăjdii, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, văpsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din Segedin-Rokus, al bisericii minorilor din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din Marlasasvár și Marlaradna, a bisericii din Beregsas și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din Szepes-sütörtökhely. :: Cu planuri și preliminare de spese stăm la dispoziție gratuit :: Trimitem expert pe spesele noastre. H. 1164

și nu ne-a dat lămuriri. Târziu după amiază ne-a sosit o depeșă a țării, în care suntem asigurați, că armata lui nu va intra în atitudine provocatoare față de noi. Dar mobilizarea rusescă la granița noastră se făcea cu mare zor, încă din noaptea de 30 spre 31 Iulie.

Ce aveam de făcut? Să așteptăm cu mâinile în sân, până puterile, între cari suntem icuți, vor găsi momentul potrivit, pentru a tăbără asupra noastră? (Protestări frenetice: Nu! Nu!) A nu ne apăra din bună vreme de aceasta primedie, ar fi fost o crimă. (Mare entuziasm). Astfel, ne adresăm Rusiei, în 31 Iulie, cu somarea să demobilizeze, singurul mijloc ce mai putea păstra pacea europeană. Răspunsul Rusiei nu-l cunoaștem până în ziua de azi, deși telegrame, mult mai neînsemnate, au sosit destule. (Mișcare). Prin urmare împăratul nostru a fost nevoit să decreteze mobilizarea generală în ziua de 1 August la orele 5...

....Chestia următoare era, să ne încredințăm de atitudinea Franței. La întrebarea noastră, dacă va rămâne neutră, ne-a răspuns că va face, ceia ce ii vor dicta interesele. (Mișcare și ilaritate). Cu toate acestea, împăratul a dat ordin, ca granița franceză să fie riguros respectată. Cu excepția unui singur caz, ordinul a fost urmat. Franța, în același timp, când a decretat mobilizarea ne-a asigurat că va respecta o zonă de 10 km. dela graniță, înăuntru. Și ce s'a întâmplat? Aeroplane cu bombe, patrulă de cavalerie, companii năvălitoare pe teritor german....

(În continuare cancelarul vobeste de cea singură excepție, care a costat viața unei patrule și a unui oficer, cari rătăciseră pe teritor francez).

....Trupele noastre au ocupat Luxemburgul, și au trecut poate până acum pe teritor belgian. (Aprobare generală). Adevărat, aceasta e o încălcare a dreptului ginților. Franța a declarat, în Bruxela, că va respecta neutralitatea Belgiei, căta vreme vor respecta-o și adversarii. Dar noi știam, că Franța stă gata de năvală. Franța putea să mai aștepte, noi însă nu! Un atac francez, asupra flancului nostru dela Rinul de jos, putea să fie catastrofal. Astfel am fost siliți, să trecem cu vederea, protestele juste ale guvernelor luxemburgiene și belgiene. Nedreptatea ce am săvârșit, vom îndrepta-o, îndată ce vom realiza scopurile noastre militare (Vii aplauze). Cine este atât de amenințat ca noi, și luptă pentru tot ce are el mai scump în lume, n'are să se cugete la alta, decât cum să răzbească mai ușor?! (Mare mișcare pe toate băncile, Furtună de aplauze. Vii aprobări). Stăm umăr la umăr cu Austro-Ungaria! (Aceleas scene se repetă).

Atitudinea Angliei este cea desfășurată de Sir E. Grey, în sedința de ieri a camerei comunelor. Am dat declarație Angliei, că atât timp cât Anglia va rămâne neutră, flota noastră nu va ataca coastele de nord ale Franței. (Cele mai însemnate porturi comerciale. Red.) și vom respecta integritatea teritorială și independența Belgiei. Aceasta declarație o repet solemn cu acest prilej, în fața lumii întregi, și pot să adaog, că, dacă Anglia își va păstra neutralitatea, noi nu vom strica nici cât de puțin comerțului francez pe mare. (Vii aprobări).

....Împăratul a zis: plecăm în război, cu cea mai curată conștiință! Moltke spunea, că cincizeci de ani vom avea să stăm gata, înarmați, pentru a ne apăra cuceririle din 1870. N'au trecut încă acei 50 de ani, dar momentele de grea încercare au sosit. Le privim în față, cu deplină încredere. (Aplauze frenetice.) Armata noastră în tabări, flota noastră e gata de luptă. La spațele lor stă poporul german întreg! (Aplauze furtunoase, timp de câteva minute.)

Reichstagul a primit fără discuție toate pro-

iectele de lege ce i s'au înaintat, votând creditele de 5 miliarde mărci, legea despre ajutoarea familiilor, și despre moratoriu.

Sedințele s'au amânat până în 24 Noemvrie.

Cancelarul a talmăcit mulțămitele și recunoștința împăratului și a aliaților. Asistența ascultă în picioare. Presidentul spune ultimele cuvinte:

„După acestea cuvinte nu ne rămâne, decât să jurăm din nou, că poporul german e solidar, până într'un singur om, de-a învinge sau de-a muri pe câmpul de război, pentru onoarea germană, și pentru unitatea germană”.

Germania și Belgia.

— Lămuriri diplomatice. —

Viena. — Guvernul german adresase guvernului belgian o recercare, întrebându-l că permitere-ar trupelor germane, să treacă prin teritoriul belgian spre Franța. Totodată guvernul german a dat la Bruxela toate asigurările, că după război integritatea Belgiei are să fie pe deplin respectată și că pentru eventualele stricăciuni pricinuite de trecerea trupelor i se va da Belgiei deplină despăgubire.

Guvernul belgian provocându-se la neutralitatea sa, a respins cererea Germaniei. Atunci Germania i-a adrest un ultimatum.

Belgia a respins și ultimatumul și s'a adresat îndată guvernului englez, cerându-i ajutorul.

Curtea regală și guvernul s'au și mutat din Bruxella la Anvers.

Ambasadorul german a părăsit Bruxella.

Interesele militare, extraordinar de importante, pe cari le are Germania, dacă armata ei poate trece prin Belgia, nici nu se mai discută.

Trecerea aceasta ar atinge numai o mică parte a teritoriului belgian. Germania însă prin aceasta ar fi cruțată de forțarea putericei linii de întărituri din estul Franței, și, înainte de toate, n'ar fi silită să piardă multă vreme cu înaintarea în contra armatelor franceze.

Sir Edward Grey a declarat ieri în camera engleză, că păstrarea neutilității Belgiei e datătoare de ton pentru politica engleză, și că la caz când această neutralitate va fi stărbită, Anglia va trebui, să stea cu toate puterile alături de Franța.

Nu începe îndoială, că guvernul german când a făcut pașii hotărâtori la Bruxella, era în deplina conștiință a influințelor ce vor avea pașii aceștia asupra politicii engleze. Se poate vedea și de aceea, că au trebuit să fie consideratii mai înalte, de natură militară, cari călăuziau guvernul german, ca totuși să facă acest demers la Bruxella.

Ce influință va avea asupra Austriei situația astfel creată, nu se poate vedea deocamdată. Va atârna de părerea Angliei, dacă se va considera și cu Austria în stare de război, sau nu. Trebuie să amintim însă că Germania nu se consideră în război cu Serbia, și ministrul ei plenipotențiar pe lângă curtea sârbească e încă tot la postul său.

INFORMAȚIUNI.

Cuvinte adevărate.

Declarațiile dlui Dr. Al. Vaida-Voevod, făcute ziarului „Budapester Tagblatt”:

„Rolul Românilor din statul ungar în clipele acestea dovedește ce îndreptățită e politica de încredere față de acest popor, care-i cel mai credincios dinastiei.

„Rezerviștii noștri grăbesc cu entuziasm la steaguri și „bravii Români”, cum le zicea raposatul și neuitatul principe de coroană, își vor face datoria cu credință și vrednicie.

„România dovedește și acum ca și în trecut, că-i cel mai statornic izvor de energie al monarhiei.

„Celce iubește Românii și îi întărește, acela iubește și întărește monarhia.

„Monarhia poate conta oricând la Românii săi, niciodată nu s'au ailat și nu se vor afla trădători între ei.

„Are să fie o politică înțeleaptă aceea, dacă poporul românesc va putea conta și el la sprâjinul monarhiei, pentru care cu bucurie și entuziasm își jertfește avutul și sângele”.

Arad, 6 August 1914.

Noi și războiul. „Budapester Tagblatt” scrie un articol de fond sub titlul „Românii noștri”, în care își exprimă cea mai mare bucurie asupra atitudinii Românilor. Remarcăm următorul pasagiu:

„O lacrimă de înduioșare ne împainjinește ochii. — o lacrimă de bucurie și de mulțumire. Ceeace anunțasem noi, a devenit realitate: punctul de vedere, pe care-l reprezentam noi cu modestele noastre puteri, e astăzi punctul de vedere al țării întregi”.

„Budapester Tagblatt”, precum să știe a cerut totdeauna o politică dreaptă față de neamurile nemaghiare.

Aviatori francezi în armata sârbească. În armata sârbească servesc trei aviatori francezi. Cel mai renumit între ei e Jules Védriens, comandantul școalei de aviație din Niș. Alături de el sunt încă aviatorii Olivier și Latour.

Congresul învățătorilor români, aplicați la școalele profesionale aparținătoare mitropoliei gr. or. rom. din Ungaria, convocat — prin P. C. Sa părintele protosincol Roman R. Ciorogariu, în calitate de comisar mitropolitan — pe 10 (23) August a. c. în Arad, se amână pe timp nedeterminat. Arad, la 6 August n. 1914. Din încredințarea P. C. Sale a dlui comisar mitropolitan. — Iosif Moldovan, inv., dir. școlar.

Kuropatkin despre superioritatea armatelor austro-ungare. „Corriere dela Sera” face cunoscut pe larg o broșură a generalului rus Kuropatkin, fost ministru de război al Rusiei. Kuropatkin scrisese aceasta broșură în scopul apărării sale pentru pierderile, cari le-a suferit Rusia în Mandjuria. Broșura aceasta e azi de mare actualitate, recunoscând fostul ministru de război al Rusiei superioritatea Germaniei și monarhiei austro-ungare față de Rusia:

Austro-Ungaria — scrie generalul Kuropatkin — poate duce în cea mai scurtă vreme mișcarea enormă pe câmpul de operațiune din Galiția. Rusia e în desavantaj, în ce privește căile ferate, nu numai față de Germania ci și față de Austro-Ungaria. Nu ne putem amăgi cu speranțe că am

PRIMA ȘI CEA MAI VECHĂ CASĂ
DE CLAVIRE ESTE A LUI

FRANZ ȘI ALBERT RENNER

TIMIȘOARA-JOSEFIN
strada HUNYADI nr-ul 12.

MARE ASORTIMENT DE
PIANE, PIANINE ȘI HARMONI.

: CALITATEA CEA MAI BUNĂ. :

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

putea birui ușoară armată — bazându-se pe organizat din Germania o conducere în ale armatei noastre.

Intoarcerii. Ministrul Roman dințat să ia toată reia întoarcerii țului Carol, ca stagiul în armata.

Serbia cere pe cale oficială anul bulgar pentru tra unor compozate fuzat categoric. După cum e în guvernul sârbeșar cu rugămintă retragerea.

x În atenție telmann pentru vreme lipsa de verile de cap, mac, apoi tot de 3 ori pe zi gură cafea. Pediază: Eugène de aur” în Un

CEL MAI ARAD sunt s Buffet. — (Ne 2255.)

x Primul c niuri. T. POP da Cisădăi: plane, pianine fabrici din straturile cele ma (lada) gratuitate mici. Cer (Po 1940)

UI

— U

Consiliul la Sinada a țării. Au participlele Ferdin chide, președ Th. Rosetti ș consiliu, Al conservator, conservator-Gradișteanu C. Cantacuzi camerei depu

După con consiliu de m 11 jumătate r In acest rul comunica

„Intr de M. S. S. R. pri al camerei consiliu ș

Deschidere

Primele spre cuțite, fărfe cărnei, maș depozit toffel nătate, articl dearticii de

putea birui ușor armata austro-ungară. Numeroasa armată austro-ungară, perfect echipată — bazându-se pe câmpul de luptă minunat organizat din Galiția, poate paraliza deplin, sub o conducere înțeleaptă, operațiunile de război ale armatei noastre cu mult mai numeroasă.

Întoarcerea principelui Carol din Germania. Ministrul României, Al. Beldiman, a fost îndreptat să ia toate dispozițiile necesare în vederea întoarcerii în România a Alteței Sale prințului Carol, care-și face — precum se știe — stagiul în armata germană.

Serbia cere ajutor. Guvernul sârbesc a făcut pe cale oficială încercarea ca să câștige guvernul bulgar pentru reînnoirea vechii alianțe contra unor compensații teritoriale. Guvernul a refuzat categoric această propunere a Serbiei. După cum e informat ziarul bulgar „Dnevnik”, guvernul sârbesc s'ar fi adresat guvernului bulgar cu rugarea, ca în caz de necesitate să permită retragerea trupelor sârbești pe teritor bulgar.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incușierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagybld-u. (Mi 1621)**

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x Primul depozit român de pian și armoniuri. T. POPOVICI, Sibiu (Nagyszeben) strada Cisnădiei 7, ofere onoratiului public român pian, pianine și armoniuri din cele mai bune fabrici din străinătate în toate execuțiile cu prețurile cele mai favorabile pe lângă împachetare (lada) gratuită și transport franco. Plătire în rate mici. Cereți catalogul depositului. (Po 1940)

Ultima oră.

România.

— Un comunicat oficial. —

Consiliul de Coroană convocat pe Luni la Sinaia a ținut până la orele 8 jumătate seara. Au participat M. S. regele, A. S. R. principele Ferdinand, toți dnii miniștri, d. Ferechide, președintele camerei deputaților, dnii Th. Rosetti și P. P. Carp, foști președinți de consiliu, Al. Marghiloman, șeful partidului conservator, Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, Ion Lahovari, Ion C. Grădișteanu, C. Dissescu, foști miniștri, și d. C. Cantacuzino-Pășcanu, fost președinte al camerei deputaților.

După consiliul de Coroană s'a ținut un consiliu de miniștri, care a durat până la orele 11 jumătate noaptea.

În acest consiliu a fost redactat următorul comunicat:

„Într'un consiliu de miniștri prezidat de M. S. regele și la care au participat A. S. R. principele moștenitor, d. președinte al camerei deputaților, foștii președinți de consiliu și mai mulți foști miniștri, repre-

zentanți ai partidelor de opoziție, s'a examinat atitudinea pe care România trebuie să aibă în împrejurările actuale.

Aproape în unanimitate consiliul a decis ca România să ia toate măsurile pentru a păzi fruntarile ei”.

„INDEPENDANCE ROUMAINE”.

Organul oficial, face următorul comentariu:

„Acest consiliu de coroană dovedește încă odată, că ori cari ar fi divergențele de păreri între conducătorii partidelor politice din regat, atunci când fara e în primejdie, toate rancunele și toate divergențele dispar și fac loc celui mai înălțător sentiment patriotic.

„Independance Roumaine” însoțește sus pomenitul comunicat oficios cu niște aprecieri foarte juste și pătrunse de demnitate.

„Declarația aceasta, scrie acest ziar, mai întâi spune lămurit, că România nu vrea să pescuiască în apă tulbură. Ea vrea să rămână stăpână la ea acasă, preocupată înainte de toate, să-și păzească frontierele, ceea ce implică și posibilitatea de a le apăra”.

„În vreme ce dela un colț al Europei la altul, dela Oceanul Atlantic la Urali, popoarele au apucat armele, România nu se gândește la altceva, decât să-și asigure existența ținându-se la egală distanță de ori ce aventură, din ori ce parte ar veni, îngrijindu-se numai și numai să-și apere interesele”.

„În decursul crizei balcanice, România, printr-un acord și interesele sale de acord cu interesul european, a fost un factor de pace”.

„În clipele acestea de asemenea, când Europa însă e în stare de război, România vrea să rămână credincioasă păcii”.

„Opinia publică română a primit cu cea mai mare bucurie hotărârea ce s'a luat ieri de comun acord cu reprezentanții tuturor partidelor noastre politice”.

„Suntem siguri, că ori cari ar fi evenimentele de mâine, — cu siguranță nu le poate prevedea nimeni, — se va găsi aceeași unanimitate la hotărârile ce vor trebui luate și îndeplinite, și că poporul român, a cărui virtute esențială e cumintenia, va dovedi aceeași încredere față de guvern, dându-i astfel întreagă autoritatea dorită pentru a apăra cu efect interesele regatului”.

MOBILIZAREA ROMÂNIEI.

Unul dintre fruntașii politici care a participat la consiliul de coroană de Luni, a declarat că în urma aceluși consiliu s'a luat hotărârea ca guvernul să ia măsurile necesare pentru paza granițelor țării. În scopul de a preciza acele măsuri, care nu vor fi altele decât mobilizarea, miniștrii s'au întrunit într'un nou consiliu la orele 9 jum. seara. Se afirmă că vor fi mobilizate șapte contingente pe lângă trupele din activitate.

TRUPE GERMANE OCUPĂ KIBARTY.

Agencia Wolf anunță: Trupele germane au cucerit Kibarty în asalt cu baioneta. Rușii s'au retras spre ost lăsând prizonierii în fortăreață. Perderile germanilor sunt neimportante.

CAPITALE RUSEȘTI SECVESTRATE ÎN GERMANIA.

Agencia Wolf anunță: Bonurile rusești dela băncile din Berlin au fost secvestrate, ca o avere a puterii dușmane.

ALĂTURI DE GERMANIA.

„Gazeta Transilvaniei” prin corespondentul său expres, trimis la Sinaia aia că la consiliul de coroană ținut sub președinția M. S. Regele s'a discutat și chestiunea unui sprijin care ar fi să se dea în caz extrem triplei alianțe.

Chestiunea aceasta se spune: n'a fost primită cu prea multă răceală. S'a spus chiar că

dacă tripla alianță și în special Austro-Ungaria ar asigura Românilor din Transilvania și Ungaria garanții suficiente pentru o viață națională și dacă s'ar ridica multele piedeci care împiedecă dezvoltarea culturală, națională și economică a Românilor de acolo, România n'ar fi străină de un sprijin ce i s'ar cere de către tripla alianță.

S'a manifestat în deosebi o călduroasă simpatie pentru Germania, care a sprijinit România cu toate puterile sale în preajma păcii dela București și care în vremea din urmă mai ales a intervenit și în favoarea Românilor din Transilvania și Ungaria.

NOI ȘI RUSIA.

(A. T. U.) Din Viena se anunță, că lui Șebeco, ambasadorului rus, i s'a dat pașaportul, iar contele Szapáry, ambasadorul nostru la Petersburg a fost avizat să plece numai decât acasă.

LA GRANITA SÂRBEASCĂ.

(A. T. U.) Cu datul de Miercuri 9 ore seara, se comunică de pe câmpul de operație:

Monitorul nostru „Vörös” și cele cinci vase de război, au bombardat forturile Belgradului. Ni s'a răspuns cu focuri de tunuri moderne. Perderi în oameni nu sunt. Pe teritorul sârbesc s'au observat mai multe explozii.

FLOTA GERMANĂ A NIMICIT FLOTA RUSEASCĂ.

Viena. — „Neue Freie Presse” primește știri, că flota germană a nimicit total flota rusească de pe Marea Baltică, cea mai mare flotă a Rusiei. Kronstadt, fortăreața de apărare a Petersburgului e în flacări.

RESPINGEREA UNUI ATAC RUSESC.

Agencia Wolf anunță: Trupe din garnizoana Memel s'au ciocnit alaltăieri cu trupe de graniță rusești, cari au încercat un atac în direcția Krottingen, dar au fost respinși.

CE VREA RUSIA.

București. — Un membru al corpului diplomatic a declarat că Rusia are aproape certitudinea că față de războiul general, România va rămânea neutră.

Acelaș diplomat a adăugat că armatele ruse nu vor trece prin România în marsul lor contra Austro-Ungariei.

NEUTRALITATE ÎNARMATĂ.

București. — După informații sigure cea mai mare parte dintre miniștrii, inclusiv d. Brătianu sunt de părere că România să rămână neutră DUPĂ CE VA FACE MOBILIZAREA GENERALĂ.

UN CURIER DIN NIȘ.

Din Niș a sosit la Sinaia un curier special trimis de ministrul României în Serbia, d. Filalitti, cu o corespondență diplomatică. Acea corespondență a fost predată dlui Brătianu, care a comunicat-o M. S. regelui.

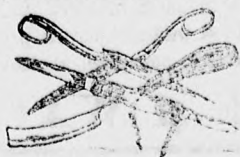
GUVERN NAȚIONAL?

Transpiră în cercurile politice că, în urma unor neînțelegeri ivite în siml guvernului, asupra atitudinii ce trebuie s'o aibă România în războiul ce se desfășură în Europa, M. S. regele va chema la putere un guvern național. Dăm această știre sub toată rezerva. („Actiunea”).

Redactor responsabil: Dr. Sever C. Dan.

Deschidere de prăvălie Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în **Oradea-Mare, Rákóczi (F6)-ut 19**

Primește spre reparare și ascuțire totfelul de brieuri, cuțite, foarfeci, mașini de tuns, mașini pentru măcinatul cărnii, mașini pentru tunsul cailor și a oilor Țin în depozit totfelul de PARFUMERII din patrie și din străinătate, articlii de toaletă pentru cap și p. față, totfelul de articlii de oțel, și anume: brieuri, foarfeci, mașini

pentru tuns, tăietor de bătători, cuțitașo pentru tăiatul hărției, cuțitașo de buzunar și pențele, precum și articlii pentru barbieri. — Roagă binevoitorul sprijin al onoratiului public.

Cu distincă stimă:

Ko 1974-52.

KOLLER AGOSTON ascuțitor artistic.

Noutăți literare.

Se capătă la **Librăria „Concordia”** din Arad
Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. *Cucerirea Galliei de către Romani*. Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joacă teatru românesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țărilor noastre și al neamului românesc*. Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu*. Idei dintr-o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

St. Bosie. *Simbioza Austro-Maghiară sau paralizatul și orbul*. Prețul 50 fil.

Guilelm Șorban. *Piese lirice și jocuri românești* pentru piano în 4 caiete. Caietul I conține: Joc românesc. Hora. Cântec fără cuvinte. Caietul II. Joc țărănesc. Vals lin. Pe scrânciob. Caietul III. Variațiuni asupra temei „Zis-a badea c'a veni. Joc românesc. Jocul piticilor. Caietul IV. Mazurca. Ardeleana. Melancolie. Prețul unui caiet Cor. 3, toate 4 caiete Cor 10.

I. Scarlatescu. *Poeme românești* pentru pian. Conținutul: 1. Hora României June. 2. Hora veche. 3. Spune-mi codrule voce și pian. 4. Glas de clopot (voce și pian). 5. Mihnea și Baba (voce și pian). Prețul Cor 5.

Noutăți din biblioteca pentru toți.

Stendhal (Henry Beyle). *Despre amor*. Trad. de G. A. Demetrescu Nr. 902—906. Cor. 1.50. I. Thugheneff. *Anciar sau arborele morții* (Nr. 893) 30 fil.

I. Budai-Deleanu. *Tiganiada*. Poemă, eroi comică în 12 cântări. Nr. 891—2. Prețul 60 fil.

Gh. Adamescu. *Istoria literaturii române*. (Nr. 846—50). Prețul Cor. 1.50.

V. Conta. *Teoria Fatalismului* (Nr. 888—9). Prețul 60 fil.

H. de Balzac. *Femeia la treizeci de ani*. Nr. 881—3. Prețul 90 fil.

Em. Grigorovitz și W. Ghil. *Dicționar german-român*. (Nr. 810—821). Prețul 3 cor. 60 fileri.

Carmen Sylva. *Cuvinte sufletești*. (Nr. 827—828). Prețul 60 fileri.

C. Oproiu, învățător. *Greșelile părinților în educația copiilor*. (Nr. 836). Prețul 30 fileri.

C. Colodi. *Pănițele lui Vasilache*. (Istoria unei paiațe). Cu numeroase ilustrațiuni. (Nr. 837—839). Prețul 90 fileri.

Alphonse Daudet. *Fromont și Risler*. *Moravuri pariziene*. Roman premiat de Academia Franceză. (Nr. 851—854). Prețul 1 cor. 20 fil.

W. Hauff. *Cerșetoarea dela Podul Artelor*. (Nr. 806—807) Prețul 60 fil.

M. Miller Verghy. *Copii lui Răzvan*. Lucrare premiată de Academia Română (Nr. 909—912). Prețul Cor. 1.20

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia!”

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Oferte însoțite de atestate coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

in imediata apropiere de parcul împărațesc Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și deslușiri gratis.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de împletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădirii de poieni, parcuri și cruci mormântale, împletituri pentru site pentru nisip și piștriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine. (Fi 2104)

Ceasornice, Bijuterii, Gramofone, Plăci.

Clar și pentru plățiri în rate.

Ceasornice „Strava”, dela 5 cor. în sus, înle-țtara 80 fileri. Lunar noue recepții de plăci. Mare magazin de articli pentru sport și lampe electrice pentru buzunari. Pentru ceasornicele și gramofonele noul se dă garanție de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani. *Atelier de reparație* pentru ceasornice, bijuterii, gramofone. Schimb de aur și argint zdrobit. Tóth József, Cronometru și orologier artistic, Szeged (Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de recunoștină. Prețuri ilustrat gratis. Permanent nou-tăți de plăci românești.

Rog să ni se trimează oferte!

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ga 2270)

Aparate frigorifere sistem Schlütter și Gesell,

aparate pentru fabricare ghe-ței, prin dioxid de sulfur fără apă. Răcirea laptei cu foarte puțină consumare de apă, aran-jament de camere frigorifere.

STEMMER A. JÓZSEF

Se 1786 specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre rotundă . . . . Cor. 130
Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Numai articli de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI MODERATE LA ADMINISTRA-
— ȚIA ACESTUI ZIAR. —
TELEFON: 750.

MARFA NOASTRĂ INTRECE RENUMELE NOSTRU!

Moda de zi:
Crepp, Cotelé, Whipcord,
Țesături.

Deoarece ne străduim să oferim onor. mușterii numai cele mai bune calități de stofe p. haine, costume și bluse în cele mai noi culori și țesături pentru prețuri solide. — Avem în depozit: Stofe de haine, deco-rații, mătăsuri, dantele, achivite, paraplee, albitori, clorapi.

(A 1957)

Magzinul de modă ANDREE și WACHNER, Sibiu, strada Cisnădiei.
(Heltauergasse).

Lifere

Fe 1288

Prețuri gratis

Fabrica

VALOR

F. 3. Form
ticele
F. A. Fabri
lucru
Cs. G. 4. F
lucru
B. B. 1. Fab
C. S. 1. Fab
Se cerea tot
gerea la fa
mașin
Fabrică de

SZÁN
BUDAP

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.

Liferează

cele mai moderne și mai bune
bănci de școală
brevetate sistem „Felwel”,
„Zahn” și „Rettig”, mo-
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilier modern
pentru biserici, bănci pentru
biserici și mobilier pentru
„grădinițe de copii.”

Fe 1288

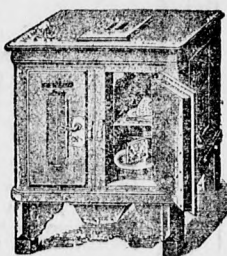
Prețurent gratis.

Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.

Dulapuri de gheață

patentate sistem HENNEFELD,

Budapesta, Gr. Zichy Jenő-u. 5. lângă Váci-körút.

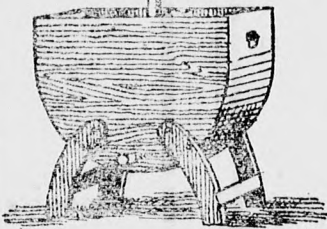

He 1931

Dulapurile de până acum sunt cu slăvină și sunt obduse cu
tinichea de ținc, se ruginesc, oxidează, se murdăresc, totdeauna
sunt expuse să fie reparate, câtă vreme *la dulapurile de
ghiață a lui HENNEFELD acest lucru e exclus*,
deoarece acestea sunt învăluite cu *placă artificială de
piatră*. Sub rezervoriul de gheață se află REZERVORIUL DE
APĂ p. apa ce provine din topirea gheții, *ghiata rămâne
uscată*, ceea ce dă o *economisire de ghiată de 60%*.

P. APARATE MĂSURAREA BEREL. Prețurent gratis. FUND. IN 1885.

20 20
COR. COR.

Je 1876

PREȚUL 20 COROANE.

O mașină de spălat completă

E compusă din DOUĂ PĂRȚI: din COVATĂ și
FRECĂTOR INTERN cu mecanism ușor pe
care și un băiat de 8—10 ani îl poate învărti. 6
câmeși sau tot atâtea halne de spălat în decurs
de câteva minute sunt spălate. În decurs de 3
ceasuri se pot spăla atâtea halne câte spală
într'o zi 2—3 femei. Acest soi de mașină de
spălat s'a vândut în mil de bucăți și s'a dovedit
a fi cea mai bună mașină de spălat, nu strică
halna și n'o îngâlbițește.

De vânzare la fabricantul:

JERGER JAKAB

FABRICĂ DE MAȘINI DE SPĂLAT.

APATIN

(BÁCSKA).

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE.

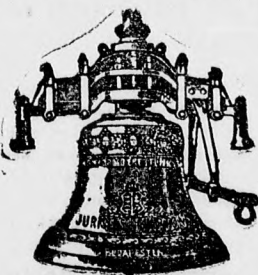
TELEFON 77—51.

Juristics Márton

BUDAPESTA, Rózsa-u. 51 — 53.

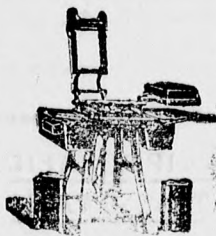
Execută orice lucrare în această branșă: expedează clopote excelente cu tonuri
curate și pline, rețornă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane în-
vârtitoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învârtitoare din
fer făurit. Schimbă limbi învechite etc. Execută staturi drepte și orizontale
din fer de clopote, cu prețuri moderate. — Cu prospecte servesc cu plăcere

motor de clopote
și fabricant de
staturi pentru
clopote (Ju 1489)

Mai departe execut tot felul de
aranjament complete pentru
ateliere de lăcătușerie și făurării.

VALORIZARE DE NISIP!

Cine are
nisip mult
să ceară în
interesul
propriu
următoarele
cataloge și
prospecte:

Sa 905—30

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea ar-
ticolilor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la
lucru de mână.

Cs. G. 4. Fabricarea țiglei de cement pentru
lucru de mână

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și cement.

Se ceară totodată examinarea gratuită a nisipului mer-
gera la fața locului a Inginerului nostru și să examineze
mașinile noastre de valorizare nisipului.

Fabrică de mașini pentru industria de nisip.

SZÁNTÓ és BECK ingineri
BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

HEGYI JÁNOS, lăcătuș

măstru lăcătuș. Atelier
de mașini și depozit de
mașini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de mașini agricole, pluguri de oțel invenție proprie, tăietoare de
sfecle și secică, despoetoare de porumb, rășnițe de orz, mașini exce-
lente pentru cusut, pentru casă și industrie. Apoi totfelul de lucrări în această
branșă pentru zidiri și lăcătușerie cu prețurile cele mai ieftine. Pentru calitatea
și perfectă lucrare a mașinelor cumpărate dela mine dau cea mai
mare garanță. (He 1527) Prețurent gratis

Franz Nöhmeyer, gravor

BRAȘOV (Kronstadt), Michael Weiss-gasse 6.

Execută:

toffelul de gravuri și anume: gravuri pe instrumente, gravuri în ceasuri, sigile etc.

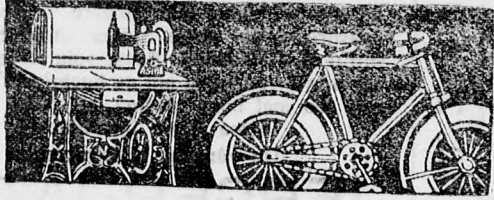
Specialități

de monograme tăiate pe casete, albumuri gene și bustoane.

Stampile de cauciuc toffelul de firme de metal și email, se execută cu prețuri moderate. (No 2070)

Intreprindere „VATT” mecanică și electrică a lui LEITNER, Cluj, (Kolozsvár).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Széki). Stabiliment: Malom-utca 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofone; prețuri ieftine, execuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

Incze József

magazin de cuptoare DÉS (Dej), str. Bánffy nrul 31.

Nr. telefonului 100.

Nr. telefonului 100.

Mare magazin permanent de cuptoare moderne și multicolore, din material excelent, căminuri și vetre de fier, specialități de garnituri de încălzitoare rapide cu economie de 40%. Tot aci mare magazin de plăci pentru pă-

reți și pentru vane. Execută toffelul de lucrări în branșa cuptorării și anume: clădirea, repararea și curățirea cuptoarelor vechi atât în loc cât și în provincie, pe lângă prețuri moderate.

I 2082

La dorință servesc cu mustre.

INSTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on public din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul, că am terminat cursul de specialitate a industriei croitoriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plăcută situație să pot executa cele mai gingașe și mai elegante haine, pardesiuri etc.

Legăturile pe cari le am cu cele mai de seamă fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilitatea să pot executa haine elegante de primăvară dela 50 cor. în sus. (Ko 1959)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distincă stimă:

Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instructor diplomat în croitorie.

Tiparul tipografiei „Concordia” societate pe acți în Arad. — Editor-reponsabil: LAURENTIU LUCA.

H. TH. BONNET,

stabiliment industrial de măsorie de lucrări p. clădiri și de mobile, cu putere motorică

BISTRIȚA (Besztercze), Felsőkülváros, Fő-ut 25.

Execută în mod ineccepțional toffelul de lucrări pentru clădiri și mobile, și anume:

Lucrări pentru clădiri, portaleuri, mobilier pentru prăvălie, cafenea, școli și pentru biserică, apoi aranjamente complete pentru dormitoare, prânzitoare și pentru bucătării, cu prețuri foarte ieftine. (Bo 2083)

Proiecte și prospecte gratis.

NUMAI ÎN SALONUL DE MODĂ

GEORGE RUMMEL

SIBIU, Honterusgasse n. 5

se execută costumele cele mai bune și strict englezești, precum și alte haine. Pune la dispoziția stim. dame cele mai noi și clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8-10 zile. — La damele din provincie leu probe în 6 ore de două ori. Haine de doliu le execută în 12 ore. (Ru 004)

Convîngerea e siguranța cea mai bună. La comanda mari mă prezint oriunde pe speșele proprii.

Dufek Kálmán,

atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc în bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfectarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințioasă și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat olizeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare toffelul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănel și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebrele se execută cu cea mai mare urgență. Se execută toffelul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.